

DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul depus de către Ministerul Apărării,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Rotaru împotriva Ministerului Apărării cu privire la contestarea actului administrativ, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Natalia Rotaru, a fost casată hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii, a fost respins apelul declarat de către Ministerul Apărării și a fost menținută hotărârea suplimentară din 25 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 11 aprilie 2017 Natalia Rotaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Apărării cu privire la contestarea actului administrativ, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în anul 2002 a fost angajată în serviciul militar prin contract în Armata Națională pe un termen de 5 ani. Ulterior, la fiecare 5 ani contractul era semnat de către părți, ultimul fiind semnat la data de 12 februarie 2014, valabil pînă la data de 12 februarie 2019.

A menționat că, a deținut funcția de șef grupă (vocal) orchestră aerofonă a Orchestrei Prezidențiale a Republicii Moldova.

A susținut că, la data de 24 ianuarie 2017 a fost informată despre reducerea funcției sale și eliberarea din funcția deținută.

A afirmat că, la solicitarea de a-i elibera ordinul privind reducerea numărului statelor de personal și eliberarea sa din funcția deținută, i-a fost refuzat pe motiv că, documentele sunt secrete și de uz intern.

A afirmat că, la data de 03 februarie 2017 a primit extrasul din ordinul șefului Orchestrei Prezidențiale a RM – dirijor secund nr. 25 din 03 februarie 2017, prin care a

fost eliberată din serviciul militar prin contract prin ordinul Ministerului Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017, conform pct. 140 lit. h) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, însă până la data depunerii prezentei cereri, nu a primit acest ordin.

A declarat că, la data de 01 martie 2017 a depus o cerere prealabilă la Ministerul Apărării, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017 și a extrasului din ordinul nr. 25 din 03 februarie 2017, iar prin răspunsul nr. 11/347 din 15 martie 2017 Ministerul Apărării a informat-o că, ordinul de eliberare din serviciul militar prin contract a fost emis conform pct. 140 lit. h) din Regulamentul enunțat, în urma unor măsuri de organizare.

A considerat că, răspunsul Ministerului Apărării nr. 11/347 din 15 martie 2017, extrasul din ordinul șefului Orchestrei Prezidențiale a RM – dirijor secund nr. 25 din 03 februarie 2017 și ordinul Ministerului Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017 sunt ilegale.

A relevat că, Ministerul Apărării a încălcat procedura de concediere prevăzută de art.88 alin. (1) din Codul muncii.

A invocat că, în temeiul art. 35 alin. (3) lit. h) din Legea cu privire la statutul militarilor, dispune de dreptul preferențial de a rămâne în funcție, deoarece este divorțată, are la întreținere 2 copii, care fac studii și este unica persoană care întreține familia.

A solicitat anularea răspunsului Ministerului Apărării nr. 11/347 din 15 martie 2017, a extrasului din ordinul șefului Orchestrei Prezidențiale a RM – dirijor secund nr. 25 din 03 februarie 2017 și a ordinului Ministerul Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017, restabilirea sa în funcția deținută anterior și încasarea de la Ministerul Apărării a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la lucru, începând cu data de 24 ianuarie 2017 până la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, a sumei de 100000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10000 de lei.

La data de 04 septembrie 2017 și 14 februarie 2018 Natalia Rotaru a depus cereri de concretizare a pretențiilor, solicitând repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, deoarece a depus la Ministerul Apărării cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actelor enunțate și restabilire la lucru și a fost nevoită să aștepte răspunsul acestuia pentru a se adresa în instanța de judecată, anularea răspunsului Ministerului Apărării nr. 11/347 din 15 martie 2017 și a ordinului Ministerul Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017, restabilirea sa în funcția deținută anterior. anularea înscrisurilor menționate în livretul militar privind concedierea sa, anularea înscrisurilor cu privire la scoaterea sa din lista generală a solicitanților Armatei Naționale ce necesită asigurare cu spațiu locativ – apartament cu 2 odăi, Garnizoana Chișinău, cu introducerea sa în lista respectivă, cu menținerea la data și cu numărul inițial conform raportului din 25 noiembrie 2002 și încasarea din contul Ministerului Apărării a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la lucru în sumă de 91258,18 lei, a penalității de întârziere în sumă de 38867,36 de lei, a sumei de 100000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10000 de lei.

Prin hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea depusă de către Natalia Rotaru ca fiind neîntemeiată.

Prin hotărârea suplimentară din 25 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă cererea depusă de către Natalia Rotaru cu privire la repunerea în termen și a fost repusă Natalia Rotaru în termenul de adresare în instanța de judecată.

Prin decizia din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Natalia Rotaru, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea, a fost anulat ordinul Ministerului Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017, cu restabilirea Nataliei Rotaru la locul precedent de muncă, pe durata contractului individual de muncă și anularea din livretul militar al Nataliei Rotaru a tuturor înscrisurilor rezultate din ordinul de concediere și au fost încasate din contul Ministerului Apărării în beneficiul Nataliei Rotaru salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă de la data eliberării pînă la data de 12 februarie 2019 (data expirării contractului de îndeplinire a serviciului militar) și suma de 7000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea a fost respinsă. A fost respins apelul declarat de către Ministerul Apărării și a fost menținută hotărârea suplimentară a primei instanțe.

La data de 26 iunie 2019 Ministerul Apărării a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei decizii noi cu privire la respingerea acțiunii ca nefondată și tardivă.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de apel a apreciat părtinitor argumentele și probele prezentate și a aplicat eronat normele de drept material.

A menționat că, în cazul dat, Legea cu privire la statutul militarilor constituie un act legislativ special și, respectiv, prevederile acesteia au fost aplicate la emiterea ordinului contestat.

A susținut că, intimatei i-a fost eliberat extrasul din ordinul șefului Orchestrei Prezidențiale a RM nr. 25 din 03 februarie 2017 (în care se face referire și la ordinul Ministerului Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017 și care este o transpunere identică a acestuia), după cum a menționat însăși aceasta în cererea de chemare în judecată, la data de 03 februarie 2017.

A afirmat că, intimata s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de anulare a ordinelor contestate la data de 10 aprilie 2017, adică peste 02 luni și 07 zile, încălcând nejustificat termenul prescris de adresare în instanța de contencios administrativ.

A relevat că, pct. 43 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 10 din 30 octombrie 2009 cu privire la practica aplicării de către instanțele de contencios administrativ a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ prevede că, actele de numire, transferare, detașare sau eliberare din funcție, inclusiv de aplicare a sancțiunilor disciplinare în privința funcționarului public, a funcționarului public cu statut special, inclusiv a militarilor, a persoanelor cu statut militar, se contestă direct în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data cînd persoana a luat cunoștință de acest act sub semnătură sau i-a fost înmănat actul.

A notat că, termenul de sesizare a instanței de judecată curge de la data de 03 februarie 2017, cînd intimatei i-a fost eliberat extrasul din ordinul șefului Orchestrei Prezidențiale a RM nr. 25 din 03 februarie 2017.

A declarat că, instanțele judecătorești nu au aplicat corect legea în privința termenului de prescripție.

A invocat că, pretenția intimată cu privire la repararea prejudiciului moral nu se întemeiază pe careva probe, fiind pur declarativă, nefiind bazată pe norma materială prevăzută de art. 1422 și 1423 din Codul civil.

A relevat că, nu este probat prejudiciul efectiv cauzat intimatului.

A specificat că, ordinul contestat de către intimată a fost elaborat în strictă conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la secretul de stat.

A menționat că, restabilirea intimității în funcția deținută este imposibilă din considerentul lipsei unei asemenea funcții în statele de organizare.

A considerat absolut neîntemeiată aplicarea de către instanța de judecată a prevederilor Codului muncii, deoarece la examinarea litigiilor privind contestarea legalității actelor disciplinare și a altor acte administrative referitoare la această categorie de persoane, urmează a fi aplicate prevederile Legii cu privire la statutul militarilor.

Prin notificarea Curții Supreme de Justiție din 17 iulie 2019 a fost expediată în adresa Nataliei Rotaru copia recursului, fiind informată despre posibilitatea depunerii referinței, însă ultima nu a depus referință.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel, hotărârea și hotărârea suplimentară ale primei instanțe și de a emite o nouă decizie sub formă de încheiere cu privire la declararea acțiunii inadmisibile din următoarele considerente.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 12 februarie 2014, între Ministerul Apărării, în persoana șefului Orchestrei Prezidențiale a Republicii Moldova – dirijor secund și Natalia Rotaru a fost încheiat contractul de îndeplinire a serviciului militar pe un termen de cinci ani, de la data de 12 februarie 2014 până la data de 12 februarie 2019.

Conform extrasului din ordinul șefului Orchestrei Prezidențiale a Republicii Moldova – dirijor secund nr. 25 din 03 februarie 2017, Natalia Rotaru, aflată la dispoziția Ministrului Apărării (ultima funcție deținută – șef grupă (vocal) orchestră aerofonă Orchestră Prezidențială a RM), a fost eliberată în rezervă prin ordinul

Ministerului Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017, conform pct. 140 lit. h) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, care pe parcursul examinării cauzei a fost concretizată, Natalia Rotaru a solicitat repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, anularea răspunsului Ministerului Apărării nr. 11/347 din 15 martie 2017 și a ordinului Ministerul Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017, restabilirea sa în funcția deținută anterior. anularea înscrisurilor menționate în livretul militar privind concedierea sa, anularea înscrisurilor cu privire la scoaterea sa din lista generală a solicitanților Armatei Naționale ce necesită asigurare cu spațiu locativ – apartament cu 2 odăi, Garnizoana Chișinău, cu introducerea sa în lista respectivă, cu menținerea la data și cu numărul inițial conform raportului din 25 noiembrie 2002 și încasarea din contul Ministerului Apărării a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la lucru în sumă de 91258,18 lei, a penalității de întârziere în sumă de 38867,36 de lei, a sumei de 100000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10000 de lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a admis cererea înaintată de către Natalia Rotaru cu privire la repunerea în termen, a repus-o pe Natalia Rotaru în termenul de adresare în instanța de judecată și a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de către Natalia Rotaru și Ministerul Apărării, a admis apelul declarat de către Natalia Rotaru, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre, prin care a admis parțial acțiunea, a anulat ordinul Ministerului Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017, cu restabilirea Nataliei Rotaru la locul precedent de muncă, pe durata contractului individual de muncă și anularea din livretul militar al Nataliei Rotaru a tuturor înscrisurilor rezultate din ordinul de concediere și a încasat din contul Ministerului Apărării în beneficiul Nataliei Rotaru salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă de la data eliberării până la data de 12 februarie 2019 (data expirării contractului de îndeplinire a serviciului militar) și suma de 7000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, în rest respingând acțiunea, precum și a respins apelul declarat de către Ministerul Apărării și a menținut hotărârea suplimentară a primei instanțe.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, atât soluția dată de către instanța de apel, cât și soluția dată de către prima instanță sunt greșite.

Conform art. 271 din Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Din materialele dosarului rezultă că, atât în referința depusă, cât și în ședința de judecată a primei instanțe, reprezentantul Ministerului Apărării, Vitalie Cojocari a invocat că, acțiunea înaintată de către Natalia Rotaru a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Conform art. 16 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare la data depunerii cererii de chemare în judecată), acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al

său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

Conform art. 17 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea enunțată, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data comunicării actului administrativ. Termenul de 30 de zile specificat la alin. (1) este termen de prescripție.

La caz, se reține că, actele de numire, transferare, detașare sau eliberare din funcție, inclusiv de aplicare a sancțiunilor disciplinare în privința funcționarului public, a funcționarului public cu statut special, inclusiv a militarilor, persoanelor cu statut militar, se contestă direct în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data când persoana a luat cunoștință de acest act sub semnătură sau i-a fost înmănat actul.

În acest context, este cert faptul că, Natalia Rotaru urma să conteste ordinul Ministerului Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017 în instanța de contencios administrativ în termen de o lună din momentul aducerii la cunoștință a acestui act administrativ.

Este incontestabil faptul că, intimatului i-a fost eliberat extrasul din ordinul șefului Orchestrei Prezidențiale a RM – dirijor secund nr. 25 din 03 februarie 2017, în care se face referire și la ordinul Ministerului Apărării nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017, la data de 03 februarie 2017, însă aceasta a depus prezenta cerere de chemare în judecată la data de 11 aprilie 2017 și a solicitat repunerea în termen.

Conform art. 17 alin. (5) din Legea contenciosului administrativ, persoana care, din motive temeinic justificate, a omis termenul de prescripție poate fi repusă în termen în condițiile Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, motivul invocat de către intimată precum că, a depus la Ministerul Apărării cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 2-04 din 24 ianuarie 2017 și a extrasului din ordinul nr. 25 din 03 februarie 2017 și restabilire la lucru și a fost nevoită să aștepte răspunsul acestuia pentru a se adresa în instanța de judecată, nu poate constitui drept temei pentru repunerea în termenul de adresare în instanța de judecată, deoarece după cum s-a menționat, actele de numire, transferare, detașare sau eliberare din funcție, inclusiv de aplicare a sancțiunilor disciplinare în privința funcționarului public, a funcționarului public cu statut special, inclusiv a militarilor, persoanelor cu statut militar, se contestă direct în instanța de contencios administrativ.

Prin urmare, este evident că, Natalia Rotaru a înaintat acțiunea cu omiterea nejustificată a termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel, hotărârea și hotărârea suplimentară ale primei instanțe și de a

emite o nouă decizie sub formă de încheiere, prin care acțiunea depusă de către Natalia Rotaru împotriva Ministerului Apărării cu privire la contestarea actului administrativ, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral de declarat inadmisibilă.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Ministerul Apărării.

Se casează integral decizia din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea suplimentară din 25 martie 2019 și hotărârea din 18 iulie 2018 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Rotaru împotriva Ministerului Apărării cu privire la contestarea actului administrativ, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral și se emite o nouă decizie sub formă de încheiere, prin care:

Se declară inadmisibilă acțiunea depusă de către Natalia Rotaru împotriva Ministerului Apărării cu privire la contestarea actului administrativ, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Mariana Pitic